

Odešel profesor Eugene Braunwald – gigant světové kardiologie

Před pár dny, 22. dubna 2026 obletěla (nejen) kardiologický svět smutná zpráva: ve věku 96 let zemřel profesor Eugene Braunwald. Pravděpodobně neexistuje na světě kardiolog, který by jeho jméno neznal. Většina si ho spojuje s nejznámější světovou učebnicí kardiologie *Braunwald's Heart Disease*. Tato „kardiologická bible“ vyšla již ve 13 vydáních – to poslední vyšlo 12. prosince 2025, tedy pouhé 4 měsíce před jeho smrtí. Asi nemůže být lepší doklad toho, jak neuvěřitelně aktivní byl až do posledních dnů svého plodného života.

Obr. 1 – Zaplněná Aula Magna v Karolinu – v publiku je mnoho předních českých kardiologů i kardiochirurgů (v 1. řadě prof. Kölbl, ve 2. řadě prof. Špinarová a prof. Špinar, ve 3. řadě MUDr. Ullman, prof. Moťovská, doc. Bednář, prim. Herold, prof. Vaněk, ve 4. řadě doc. Štásek, prof. Mandák, prof. Dominik a další.

Popis jeho profesní dráhy by zabral celé číslo časopisu *Cor et Vasa*. Zájemce odkazují na knihu *Eugene Braunwald and the Rise of Modern Medicine* autora T. H. Leehe (vyšla roku 2013). Dovolím si proto zde shrnout jen nejpodstatnější informace a v závěru přidat poznámky z několika osobních setkání včetně několika fotografií.

Eugene Braunwald se narodil 15. srpna 1929 ve Vídni. V roce 1938 rodina uprchla před nacisty z Rakouska přes Švýcarsko a Velkou Británii do Spojených států amerických. Medicínu vystudoval v New Yorku, promoval roku 1952. Po promoci pracoval v Baltimore (Johns Hopkins Hospital). Poté pracoval několik let jako vedoucí kardiolog v NHLBI Bethesda, pak na Kalifornské univerzitě v San Diegu a většinu svého života pak prožil v Bostonu jako přednosta Department of Medicine v nemocnici Brigham and Women's Hospital a rovněž v nedaleké nemocnici Beth Israel Hospital. Mnoho let vedl obě tyto velké kliniky současně. Z jeho vědeckých úspěchů jsou bezpochyby nejproslulejší randomizované klinické studie TIMI. V roce 1984 založil pracovní skupinu *Thrombolysis In Myocardial Infarction* (TIMI), která prvními šesti studiemi (TIMI-1 až TIMI-6) zásadně přispěla

Obr. 2 – Slavnostní předání diplomu doctor honoris causa ve Velké aule Karolina.

spěla k rozvoji trombolytické léčby srdečního infarktu. Skupina TIMI poté v dalších studiích zkoumala široké spektrum otázek z celé kardiologie. Poslední studií, na níž se profesor Braunwald podílel, je studie TIMI-80. Podrobné informace o studiích TIMI jsou k dispozici na webu <https://timi.org/>.

Méně je známo, že Braunwald se spolupracovníky v roce 1962 jako první popsali hypertrofickou kardiomyopatii (*Hypertrophic subaortic stenosis—a broadened concept*. *Circulation* 1962;26:161–165). Nebo fakt, že první vědeckou práci publikoval v *Circulation* již ve svých 26 letech (*The hemodynamics of the left side of the heart as studied by simultaneous left atrial, left ventricular, and aortic pressures; particular reference to mitral stenosis*.

Obr. 3 – Podpis do pamětní knihy v reprezentačních prostorách Karolina. První zleva prof. Anděl (tehdejší děkan 3. LF UK).

Obr. 4 – Při večeři na Terasě U Zlaté studny zleva prof. Gregor, prof. Straka, prof. Widimský, prof. Braunwald, prof. Špaček, prim. Herold, prof. Anděl (foto: prof. Motovská).

Circulation 1955;12:69–81). I v dalších letech publikoval ohromné množství prací z oblasti invazivní hemodynamiky u získaných i vrozených srdečních vad a posléze i o jím popsané hypertrofické kardiomyopatii.

Já sám jsem se s jeho publikacemi seznámil v letech 1979–1983, kdy jsem pracoval na své dizertaci *Echokardiografie u ischemické choroby srdeční*. Dodnes si pamatuji, jakým impulsem pro mne byly jeho články s Peterem Marokem – např. *Factors influencing infarct size following experimental coronary artery occlusion. Circulation* 1971;43:67–82. Ze 3. vydání jeho slavné učebnice jsem se připravoval v roce 1992 na atestaci z kardiologie. V té době jsem netušil, že někdy budu mít tu čest se s ním poznat osobně, a dokonce si s ním i tykat. K tomu došlo asi o 10 let později, při spolupráci na několika studiích TIMI, u nichž jsem dělal národního koordinátora pro Českou republiku. Máme z té doby 6 společných publikací. Nejvýše si cením té z *Lancetu* (*Sabatine MS, Antman EM, Widimsky P, Ebrahim IO, Kiss RG, Saaiman A, Polasek R, Contant CF, McCabe CH, Braunwald E. Otamixaban for the treatment of patients with non-ST-elevation acute coronary syndromes SEPIA-ACS1 TIMI 42: a randomised, double-blind, active-controlled, phase 2 trial. Lancet* 2009;374:787–795), byť otamixaban se pak do klinické praxe nedostal.

Obr. 5 – Po večeři s prof. Motovskou.

Pro mnoho českých, moravských i slovenských kardiologů bylo pak velkým svátkem, když 4. října 2012 profesor Braunwald dostal ve Velké aule Karolina titul *doctor honoris causa Universitatis Carolinae* za „celosvětově zcela unikátní badatelský i pedagogický přínos v kardiologii a vnitřním lékařství a za dlouholetou mimořádně úspěšnou výzkumnou spolupráci s akademickými pracovníky Univerzity Karlovy“. Dovoluji si na závěr připojit několik fotografií z jeho tehdejší říjnové návštěvy v Praze.

Prof. MUDr. Petr Widimský, DrSc., FESC,
Kardiocentrum 3. lékařská fakulta Univerzity Karlovy
a Fakultní nemocnice Královské Vinohrady, Praha